

gyűjtemények és kiállítások, és újabban a videolemezek használata a múzeumokban és a könyvtárakban a képek tárolására és hozzáférhetővé tételére. A telekommunikáció kilátásba helyezte, hogy a képgyűjtemények egyetlen vizuális forrássá kapcsolódnak össze online hozzáférési hálózat révén. Ennek legkomolyabb akadályai nem műszakiak vagy pénzügyiek: meg kell oldani a szerzői jog kérdését. A történészek egyelőre csak lanyha érdeklődést mutatnak egy ilyen szolgáltatás iránt, sok függ a könyvtárosoktól, akik a potenciális használók lelkesedését felkelthetik.

(Autoref.)

Lásd még 306, 316, 335

KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS, KÖNYVTÁRÉPÜLET

Könyvtárgépesítés általában

91/370

VARLOOT, Denis – CHAMBAUD, Serge: La bibliothèque de demain: du robinet à la fiole = Documentaliste. 28.vol. 1991. 1.no. 3-7.p.

Res. angol nyelven

A holnap könyvtára: a csaptól az ampulláig

Információtechnológia; Jövő könyvtára

Denis Varloot egy évtizeddel ezelőtt a könyvtárak fejlődését a „kúttól a csapig” vezető fejlődéssel jellemezte (dolgozata az IFLA 49., müncheni közgyűlésén hangzott el 1983 augusztusában, ismertetését lásd a KF 1984/5. számában, az 510-521. oldalakon). Jóslata igaznak bizonyult. Szerzőtársával most azt vizsgálja, hogy a mai technológiai fejlődés hová fog vezetni. Véleményük szerint a következő három jelenség fogja jellemezni a jövőbeli könyvtári szolgáltatásokat:

a távmásolás mindennapos gyakorlattá válik; „aktív olvasói munkaállomások” állnak a használók rendelkezésére, ahol különféle, különböző forrásokból származó adatokkal dolgozhatnak, szerkeszthetik és terjeszthetik ezeket; végül az információk koncentrációja és áramlása javulni fog. A század végére ezek a technológiai fejlemények lezárják a „csap” korszakot, és bevezetik az „ampullák” korát (az ampullával a szerzők a hordozhatóságot és a tetszés szerinti tartalommal való feltölthetőséget kívánják illusztrálni).

(Autoref. alapján)

Lásd még 308, 365

Számítógépes könyvtári rendszerek

Lásd 317

Számítógép-szoftver

91/371

NIEUWENHUYSEN, Paul: Computerised storage and retrieval of structured text information: CDS/ISIS Version 2.3 = Program. 25.vol. 1991. 1.no. 1-18.p. Bibliogr. 40 tétel.

Strukturált szöveges információ számítógépes tárolása és keresése: a CDS/ISIS 2.3 változata

Szoftver

A CDS/ISIS számítógépi programcsomag alkalmas strukturált, szöveges információk, pl. bibliográfiai leírások tárolására és keresésére. Különböző hardverekhez, köztük IBM- és IBM-kompatibilis mikroszámítógépekhez alkalmazható változatai állnak rendelkezésre. A szoftver nagyon vonzó, főként mivel igen nagyteljesítményű, és mivel előállítója, az Unesco általában teljesíti az ingyenes használatra vonatkozó kéréseket. A cikk ismerteti a Micro CDS/ISIS-t és a 2.3 változattal szerzett legújabb tapasztalatokat.

(Autoref.)

Lásd még 325

A jövő könyvtára

91/372

BEAUMONT, Jane – ACTON, Pat – OWEN, G.W. Brian [et al.]: Life in a northern town = Can.Lib.J. 48.vol. 1991. 1.no. 29-31.p.

Kisvárosi könyvtári szolgáltatások a 90-es években. Hogyan fest majd a gyakorlatban az „Elektronikus Könyvtári Hálózat” program

Gépi könyvtári hálózat; Információtechnológia; Jövő könyvtára; Szolgáltatások

Terry bemegy a könyvtárba és maga elé teszi hordozható számítógépét, hogy irodalmat keresen szakdolgozatához, melyet Brit Kolumbia és a Csendes-Óceán-partvidéki országok kereskedelmének történetéről és perspektívájáról ír. Első lépésben csatlakozva a könyvtár online katalógusához, ebből választja ki a releváns könyveket, folyóiratcikkeket és egy videofilmet Kínáról. A számítógépes kölcsönzési nyilvántartás segítségével megtudhatja, hogy a dokumentumok közül melyikhez férhet azonnal hozzá. Mivel nem elég-szik meg ennyivel, bemegy az egyik információ-kereső fülkébe és rákapcsolja gépét a telekommunikációs vonalra. Ily módon beléphet különböző telekommunikációs hálózatokba és a közös parancsnyelv segítségével hozzáférhet a világ bármely táján lévő adatbázisokhoz. Számítógépének különleges szoftverje segítségével a kikeresett információkat beillesztheti eddigi kutatási eredményei közé a megfelelő helyre.

A könyvtár számítógépes hálózatban működik a többi középiskola utáni távoktatást szolgáló könyvtárral, és más könyvtárakhoz is kapcsolódik Kanadában és világszerte. Így azokhoz a dokumentumokhoz is könnyű a hozzáférés, melyek szerepelnek Terry keresésének eredményében, de nem a könyvtár állományában vannak. Egyszerűen könyvtárközi kölcsönzés formátumban küldi el kéréseit számítógépén. Elektronikus posta útján jön az üzenet, hogy kérését megkapták, és az előrejelzés, hogy mikor küldik a kért dokumentumokat futár útján, optikai szállal működő

kábelen faxként vagy a videofelvételeket kábeltévé-n a vancouveri múholdas képelosztó állomáson keresztül. Mindennek költségeit számítógépe rögtön regisztrálja és a Továbbtanulási Minisztérium állja. A TM indította ugyanis az „Információt Mindenkinek” elnevezésű programot 1989-ben. A fent leírtak 1997-ben történnek, ugyanis a cikk szerzője szerint akkor már így fog működni a program keretében kialakítandó, a felsőfokú távoktatás szolgálatában álló brit-kolumbiai könyvtári hálózat. A szerző úgy véli, hogy 1997-ben a számítógépes hálózat keretén belül már teljes körűen fog működni az osztott állománygyarapítás, katalogizálás és kölcsönzés. De a nemzeti könyvtárak irányításával akkor már a legtöbb országban hasonló módon fognak működni a könyvtári hálózatok.

(Fazokas Eszter)

KAPCSOLÓDÓ TERÜLETEK

Kiadói tevékenység

91/373

DÖRPINGHAUS, Hermann Josef – WIESNER, Margot: Die Preisbindung in der Bundesrepublik Deutschland = Theke. 1991. 1.no. 18-22.p.

Fix könyvtárak a Német Szövetségi Köztársaságban

Könyvtárak; Könyvkiadás és könyvkereskedelem

A cikk egy előadás összefoglalása, amely Drezdában hangzott el egy gyarapító könyvtárosok számára tartott továbbképzés keretében.

A német gazdaság alapelve a szabad verseny. Ez alól egyetlen árucikként, a versenytörvényben is rögzített kivételt képeznek az új német könyvek és folyóiratok fix árai. Ez lehetővé teszi, hogy azok a könyvek is elfogadható áron jelenhessenek meg, amelyek keveseket érdekel-